



**Česká školní inspekce  
Pardubický inspektorát**

---

## **INSPEKČNÍ ZPRÁVA**

Čj. ČŠIE-733/23-E

Název	<b>Základní škola Litomyšl, T. G. Masaryka 1145, okres Svitavy</b>
Sídlo	<b>T. G. Masaryka 1145, Litomyšl-Město, 570 01 Litomyšl</b>
E-mail	<b>3zs@lit.cz</b>
IČO	<b>47 487 275</b>
Identifikátor	<b>600 100 791</b>
Právní forma	<b>příspěvková organizace</b>
Zastupující	<b>Mgr. Pavel Jirsa</b>
Zřizovatel	<b>město Litomyšl</b>
Místo inspekční činnosti	<b>T. G. Masaryka 1145, Litomyšl</b>
Inspekční činnost na místě	<b>10. až 12. 5. 2023</b>

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

### **Předmět inspekční činnosti**

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání.

### **Charakteristika**

Základní škola Litomyšl, T. G. Masaryka 1145, okres Svitavy (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školního klubu.

Vzdělávací proces je v základní škole realizován podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Aktuálně se v 16 třídách vzdělává 355 žáků, z toho 39 žáků s odlišným mateřským jazykem a pět žáků se vzdělává v zahraničí. V době inspekční činnosti škola evidovala 32 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Z tohoto počtu se osm žáků vzdělává podle individuálního vzdělávacího plánu. Ve škole působí celkem 14 asistentů pedagoga, někteří z nich na částečný úvazek vykonávají činnost školního asistenta, a dvě asistentky určené pro ukrajinské žáky.

Kapacita školní družiny je téměř naplněna. Do čtyř oddělení bylo aktuálně přihlášeno 93 žáků. Činnosti školního klubu se účastní primárně žáci čtvrtého a pátého ročníku a druhého stupně. Zájmové vzdělávání je uskutečňováno podle školního vzdělávacího programu školní družiny a školního vzdělávacího programu pro školní klub.

### **Hodnocení podmínek vzdělávání**

Vedení školy má k řízení školy i jejímu pedagogickému vedení funkčně rozdělené kompetence mezi ředitele a jeho dvě zástupkyně (pro první stupeň a druhý stupeň). Ředitel školy patřičně využívá dlouholeté zkušenosti z působení v této pozici, podařilo se mu vytvořit dobře spolupracující tým, který usiluje o stálý rozvoj a prosperitu školy. Vzájemná komunikace mezi vedením školy, žáky a vyučujícími je na dobré úrovni a přispívá tak k vytváření příznivé atmosféry, což má pozitivní vliv na celý vzdělávací proces. Pedagogická rada projednává záležitosti důležité pro realizaci činnosti školy. K dílčím úkolům včetně jejich vyhodnocování se vyjadřují i předmětové komise. Vedení školy ve spolupráci s pedagogy zpracovalo plán rozvoje školy. Mezi hlavní koncepční záměry, které se daří postupně naplňovat, patří zejména profilace školy jako sportovní, její propagace, modernizace vybavení, interní komunikace a spolupráce se zákonnými zástupci žáků. Plnění cílů je objektivně vyhodnocováno vlastními hodnotícími nástroji. Prostřednictvím školního řádu a dalších interních směrnic má škola přehledně stanovená pravidla svého působení. Kontrola obsahu školních vzdělávacích programů v souvislosti s obsahem dokumentace žáků s doporučením školského poradenského zařízení není ale zcela efektivní. Dílčí nedostatky byly shledány, a v průběhu inspekční činnosti odstraněny, v dokumentaci školní družiny v souvislosti s organizací odchodů a rozsahu zájmového vzdělávání jednotlivých žáků. Taktéž patrná provázanost školního vzdělávacího programu školní družiny a navazujících dokumentů zájmového vzdělávání by zvýšila jeho efektivitu.

Ve škole pracuje stabilizovaný pedagogický sbor. I přes nekvalifikovanost jeho malé části a výuky některých předmětů neaprobovaně, umožňují personální podmínky plnění výchovně vzdělávacích cílů. Zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávání získávají pedagogové pravidelně. Pozitivem v péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a prevenci rizikového chování je promyšlené rozdělení kompetencí v týmu školního poradenského pracoviště mezi výchovnou poradkyni, školní metodičku prevence a novou školní psychologku. Kontrola průběhu vzdělávání je plánována vždy na příslušný školní rok a je účelně rozdělena mezi ředitele školy a obě zástupkyně. Zcela však nezachytila některé dílčí problémy v oblasti diferenciací úkolů ve vztahu k individuálním vzdělávacím potřebám žáků, stanovování cílů hodiny a absenci závěrů hodin. Hodnocení vyučovacích hodin obsahuje doporučení pro zlepšení a tím je přínosné pro profesní rozvoj učitelů. Sdílení pedagogických zkušeností a dovedností se uskutečňuje i formou vzájemných hospitací. Doporučením pro zvýšení kvality výuky je zařazení systematické individuálně zaměřené pomoci začínajícím učitelům v oblasti didaktiky daného vyučovacího předmětu. Přínosné by bylo i vedení učitelů k formulaci a následnému vyhodnocování plánu osobního

profesního rozvoje, který by reflektoval jejich aktuální potřeby. Zájem učitelů o akce dalšího vzdělávání je nerovnoměrný.

Škole se ve spolupráci se zřizovatelem i s podporou různých dotačních programů a projektů daří postupně zlepšovat materiálně technické podmínky s ohledem na potřeby žáků i zaměstnanců. Od poslední inspekční činnosti byla například rekonstruována odborná učebna fyziky a jazyková učebna, vybudována venkovní učebna a nově zařízeny prostory školního klubu. Přestože jsou oddělení školní družiny velikostně limitující, jsou pro zájmovou činnost aktivně a v plné míře využívány vnitřní i venkovní prostory školy i městských částí. Vybavení školní družiny bylo obnoveno a rozšířeno ve prospěch realizace zájmového vzdělávání, které koordinuje vedoucí vychovatelka.

## **Hodnocení průběhu vzdělávání**

Hospitovaná výuka se vyznačovala na prvním i druhém stupni klidnou pracovní atmosférou, založenou na vzájemné důvěře a respektu. Žáci se neostýchali vyučující oslovit, požádat o pomoc. Při výuce byla učiteli upřednostňována frontální výuka s využitím metod, které u žáků zpravidla podněcovaly jejich aktivní činnost. Méně často byla zařazována skupinová práce nebo aktivity rozvíjející dovednost spolupráce, čímž by se zvýšila efektivita naplnění vzdělávacího cíle. Žáci byli na začátku hodin obvykle seznámeni s tématem a průběhem hodiny, méně často s konkrétními pedagogickými cíli zaměřenými na přínos výuky pro žáka. Zájem o učivo někteří učitelé vhodně podněcovali zařazováním zajímavostí k tématu a částečně i mezipředmětovými vztahy či souvislostmi s reálnými situacemi. Osvojení a upevnění učiva bylo účelně podporováno názornými pomůckami, v několika případech prostřednictvím multimediální techniky, které vizuálně doplňovaly probíraná témata. Dobrou úroveň měla spolupráce učitelů s asistenty pedagoga a organizace podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami včetně žáků s odlišným mateřským jazykem. Větší pozornost by bylo vhodné zaměřit na rozvoj samostatnosti těchto žáků v činnostech, které mohou zvládnout bez pomoci asistentů pedagoga.

Na prvním stupni učitelky účelně pomáhaly žákům v případě potřeby, průběžně je podporovaly i tím, že vyjadřovaly důvěru v jejich schopnosti. Kladené nároky byly přiměřené a srozumitelné, čímž se zvyšovala motivace žáků k dokončení zadané práce. Potřebné aktivizační prvky pro krátkou relaxaci nebo změnu pracovního místa byly využívány minimálně. V navštívených hodinách zpravidla chyběla diferenciací úkolů, se všemi žáky bylo většinou pracováno stejným tempem na úlohách jednotné obtížnosti. Naopak zřejmá byla diferenciací výuky pro žáky s odlišným mateřským jazykem, a to především v českém jazyce. Žáci mají osvojena třídní pravidla, jejichž dodržování mělo kladný vliv na klidnou pracovní atmosféru ve třídě. Zpětná vazba ze strany pedagogů probíhala nejčastěji formou stručného výroku o správnosti žakovy odpovědi. Formativní hodnocení se vyskytovalo ojediněle, k sebehodnocení byli žáci vedeni více formálně nebo vůbec, a vhodně nebyly využívány ani příležitosti pro vzájemné hodnocení. V závěru hodin většinou učitelky provedly krátké shrnutí učiva a stručné zhodnocení práce žáků, které však někdy zasahovalo již do přestávky.

Ve výuce na druhém stupni se zpravidla vyváženě střídaly frontální a samostatné činnosti žáků, občas byly zařazeny i zdařilé aktivity ve dvojicích nebo skupinách. Vhodné by bylo více se zaměřit na jejich častější využití kooperativních činností, aby žáci měli více příležitostí ke spolupráci. Na rozdílné úrovni bylo využití dostupné digitální techniky, většinou byla využita učiteli, méně často žáky. Komunikace pedagogů s žáky byla partnerská. Někteří učitelé průběžně mezi žáky zjišťovali míru jejich pochopení probíraného

učiva, čímž získávali důležitou zpětnou vazbu k úpravě dalšího postupu vzdělávání nebo podpory jednotlivých žáků. Účinnost osvojování zejména komunikačních dovedností žáků v anglickém jazyce zvyšovalo propojení s reálnými situacemi běžného života, převážné vedení hodin výhradně v daném jazyce, častá vzájemná cizojazyčná konverzace a zařazování poslechových ukázek. Velmi účinné postupy byly zvoleny pro rozvoj osobnostních cílů v dějepisu. Žáci na základě zajímavých podnětů formulovali a prezentovali vlastní názory a úvahy, kterými si v důsledku třbili své postoje a hodnotový žebříček. Učení směřovalo přes jejich zkušenosti a zážitky k propojení dalších souvislostí předchozích znalostí a tím k nenucenému porozumění historických událostí. Výuka přírodovědných předmětů a informačních technologií byla zaměřena na praktické využití získaných vědomostí, časté bylo využití názorných pomůcek a aktivní zapojení žáků do procesu vzdělávání. Velmi dobrá byla úroveň výuky tělesné výchovy, průběžné povzbuzení a motivace učitelů vedly k aktivitě a zájmu žáků ke cvičení. Sebehodnocení žáků na druhém stupni zpravidla neprobíhalo a ve většině případů nebylo dostatečně konkrétní, aby si žáci uvědomovali souvislosti o pokroku svého učení a učitelé dostali kvalitní zpětnou vazbu využitelnou pro další individualizaci nebo diferenciaci vzdělávacích cílů. V malé míře byla výuka diferencovaná pro výraznější podporu nadanějších žáků nebo jejich případný zájem o určité téma. Na závěrečné shrnutí hodin a celkové hodnocení práce žáků učitelem většinou nezbyl časový prostor. Příležitostí pro zkvalitnění formativního hodnocení by byla cílená návaznost sebehodnotících aktivit na konkrétní vzdělávací cíle výuky.

Realizovaná činnost školní družiny navazuje na vyučovací proces a významně přispívá k podpoře vzdělávání prostřednictvím promyšleného tematicky zaměřeného projektu školní družiny, což napomáhá k účinnému rozvoji osobnosti žáka. Ti mají také možnost navštěvovat pravidelné zájmové kroužky, jejichž nabídka je pestrá a průběžně se přizpůsobuje jejich zájmu. Činnost školního klubu volně navazuje na obsah základního vzdělávání, témata jsou zpracována tvořivým způsobem a jejich realizace efektivně podporuje další individuální rozvoj žáků. V zájmovém vzdělávání je kladen velký důraz na pohybové aktivity, podporu zdraví a zdravého životního stylu, trávení času venku, tvoření z přírodních a technických materiálů, podporu čtenářské gramotnosti, ochranu životního prostředí a podporu environmentálního vzdělávání. Žáci mají k dispozici zajímavou nabídku kroužků. Komunikace mezi nimi a vychovatelkami byla naslouchající, respektující.

## **Hodnocení výsledků vzdělávání**

Celkové i individuální výsledky vzdělávání sledují učitelé v základní škole průběžně, vyhodnocovány jsou za každé čtvrtletí školního roku zejména při jednání pedagogické rady. Ve sledovaných hodinách byli žáci motivačně a pozitivně podporováni v učení. Úroveň získaných vědomostí a dovedností žáků jsou ověřovány obvyklými diagnostickými nástroji. Výsledky jsou zaznamenávány formou klasifikace, u některých žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo odlišným mateřským jazykem slovním hodnocením. Na konci školního roku 2021/2022 z celkového počtu 325 žáků jich více než dvě třetiny prospělo s vyznamenáním. Deset žáků neprospělo (nejčastěji v českém jazyku, anglickém jazyku, dějepisu a také v některých naukových předmětech), z toho čtyři opakují ročník. Důležité je proto sledovat např. i souvislosti mezi nastavenými kritérii hodnocení a jejich uplatňování jednotlivými učiteli. Žákům s rizikem školního neúspěchu učitelé poskytují doučování, které jim napomáhá zvládnutí učiva a přináší i pozitivní výsledky, které jsou patrné i v porovnání celkových výsledků vzdělávání na konci školního roku oproti pololetí. V celkovém průměrném prospěchu žáků bylo za minulý školní rok dosaženo velmi dobrých výsledků (průměr 1,47). Příležitostí je analyzovat dosahované hodnocení v testování vybraných

ročníků v některých vzdělávacích oblastech a následně ve vzdělávání zohlednit zjištěné příčiny různé úrovně hodnocení. Rovněž účelnost zavedených žákovských portfolií se odlišuje na prvním a druhém stupni, kde již nejsou systematicky vedena.

Spoluprací členů školního poradenského pracoviště a učitelů je sledována realizace a uplatňování podpůrných opatření stanovených školskými poradenskými zařízeními, přesto došlo k nesprávnému postupu nastavení učebního plánu pro vzdělávání žáků s minimální doporučenou úrovní pro úpravu očekávaných výstupů v základním vzdělávání. Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, je koordinována výchovnou poradkyní a začíná se do ní účelně zapojovat i nová školní psychologka. Ta poskytuje individuální i skupinovou intervenci, což velmi dobře podporuje řešení obtížných situací žáků, učitelů i zákonných zástupců. Důsledkem je včasná podpora žáků, metodická pomoc učitelům i zákonným zástupcům. Stranou není ani podpora žákům se sociálním znevýhodněním či personální podpora pro žáky s odlišným mateřským jazykem.

Reálné zpracování oblasti prevence rizikového chování žáků školní metodičkou prevence nabízí pedagogům konkrétní návody, metody a postupy pro jejich preventivní aktivity. Přínos těchto aktivit pro žáky a výskyt nežádoucích jevů je pravidelně vyhodnocován. Škole se i tím daří zachycovat projevy rizikového chování (např. agresivní chování, kouření, záškoláctví), řešit je a přijímat opatření ve spolupráci všech zainteresovaných, včetně odborníků z jiných institucí. V některých případech záškoláctví bylo přistoupeno ke snížení stupně hodnocení chování. Na formování žákovského kolektivu a utváření postojů žáků mají pozitivní vliv např. adaptační programy, preventivní programy, zařazované třídnické hodiny, školy v přírodě, lyžařský výcvik a rozvíjející se činnost žákovského parlamentu.

Důležitou součástí života školy je účast žáků v různých soutěžích (přírodovědné, dějepisné, jazykové) a komplexní sportovní aktivity (*Deset stupňů ke zlaté*, míčové hry, cyklistické aktivity, plavání, lyžování, setkání s olympioniky apod.), které systematicky podporují pohybový rozvoj žáků a profilaci školy, a to včetně docházky některých žáků na nepovinný předmět *Dítě v pohybu*.

Škola v rámci předávání zkušeností také spolupracuje s různými školami regionu, neziskovými organizacemi a dalšími institucemi, které efektivně napomáhají při realizaci aktivit škol souvisejících se vzděláváním. Významným partnerem je zřizovatel, který účinně napomáhá při zlepšování podmínek vzdělávání a realizaci projektových záměrů.

## Závěry

### Vývoj školy

- Zlepšení materiálních podmínek školy,
- profilace školy jako sportovní.

### Silné stránky

- Příjemná atmosféra školy, se vstřícným přístupem k žákům,
- účelné delegování pravomocí v rámci vedení školy,
- podpora pohybových dovedností žáků a jejich motorického rozvoje,
- tematicky zaměřená činnost školní družiny a pestrá nabídka zájmových útvarů přispívající k osobnostnímu rozvoji žáků.

### **Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení**

- Málo efektivní kontrolní mechanismy především v oblasti zpracování dokumentace ovlivňující vzdělávání žáků,
- nesystematické využívání formativní hodnocení na různé úrovni i kvalitě,
- využívání užšího spektra organizačních forem a výukových metod, které by vedly k účelnému rozvoji kompetencí žáků,
- malá míra diferenciací výuky vzhledem k žákům celého spektra nadání a potřeb, což snižuje využití a rozvoj jejich učebního potenciálu.

### **Doporučení pro zlepšení činnosti školy**

- Zařazení cílené individuálně zaměřené pomoci začínajícím učitelům v oblasti didaktiky (úloha uvádějícího učitele je pouze formální),
- formulace a následné vyhodnocování plánu osobního profesního rozvoje učitelů, který by reflektoval jejich aktuální potřeby, na to navázat plánování dalšího vzdělávání pedagogů a hospitační činnosti,
- hodnotící procesy doplnit o prvky sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků,
- diferencovat učivo a výrazněji podpořit nadanější a rychlejší žáky,
- nastavit strategii pro účelnější práci se závěry hodin, zhodnocením splnění stanovených cílů a zpětnou vazbou od žáků,
- vést žáky k práci s informacemi, jejich vyhledávání a třídění,
- cíleně pracovat s výsledky vzdělávání, dbát na vyváženost hodnocení výsledků vzdělávání jednotlivými učiteli,
- provést analýzu dokumentace školní družiny v souvislosti s organizací odchodů a rozsahu zájmového vzdělávání jednotlivých žáků,
- zajistit prostorově optimálnější prostředí pro oddělení školní družiny.

## **Stanovení lhůty**

**Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.**

**Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.**

## **Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají**

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 3. 5. 2023
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s platností od 1. 9. 2021
3. Školní vzdělávací program pro školní družinu s platností od 1. 9. 2021
4. Školní vzdělávací program pro školní klub s platností od 31. 8. 2021

5. Školní řád základní školy s platností od 12. 5. 2022
6. Vnitřní řád školní družiny a školního klubu s účinností od 1. 9. 2022
7. Školní matrika žáků – školní rok 2022/2023 (výběr z dokumentace)
8. Střednědobý školní akční plán rozvoje školy na období 2019 – 24
9. Autoevaluační zpráva za období 2019 – 2022
10. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní rok 2021/2022, 2022/2023
11. Plán kontrolní a hospitační činnosti – školní rok 2022/2023
12. Záznamy z hospitační činnosti – školní rok 2021/2022, 2022/2023
13. Plán vzdělávání – školní rok 2022/2023
14. Personální dokumentace pedagogických pracovníků – školní rok 2022/2023 (výběr)
15. Rozvrhy hodin tříd a učitelů pro školní rok 2022/2023
16. Třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce (výběr) – školní rok 2022/2023
17. Zápisní listky – školní rok 2022/2023
18. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – školní rok 2022/2023
19. Školní preventivní program pro školní rok 2022/2023
20. Výroční zpráva o činnosti školy pro školní rok 2021/2022

## **Poučení**

**Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.**

**Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.**

## **Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy**

PhDr. Martina Černá, školní inspektorka,  
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Petra Chaloupková, školní inspektorka

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Mgr. Erik Landeckí, školní inspektor

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.